

4. Мересте У. Матричная концепция изучения экономической эффективности// Изучение эффективности производства. – Таллинн: ТПИ, 1981. – С. 15-37.

5. Тищенко А.Н., Кизим Н.А., Догадайло Я.В. Экономическая результативность деятельности предприятий: Монография. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2005. – 144 с.

Кодашова В.О., ст. гр. ОА-10
Кіровоградський національний технічний університет

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СПІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Проголошення незалежності України породило докорінні зміни у взаєминах між нею та іншими зарубіжними країнами і на сьогодні важливою стратегічною тенденцією є інтернаціоналізація національних економік і різних суб'єктів господарювання. А за масштабами, динамікою, ефективністю впливу на світову та національну економіку у міжнародній практиці переважають саме спільні підприємства. Адже, вони здатні позитивно впливати на масштаби і темпи ринкової трансформації економічних систем приймаючих країн, розвиваючи умови і фактори їх міжнародної конкурентноздатності. Тому ключовим завданням є кооперована взаємодія на зовнішньому ринку та перетворення зовнішньоекономічних відносин на органічний елемент відтворювальних процесів, що сприятиме не лише зростанню ефективності міжнародних економічних відносин, а й інтенсифікації ринкової системи господарювання в середині країни.

Методику, теоретичні та практичні аспекти створення та функціонування спільних підприємств розглядались як вітчизняними так, і іноземними вченими. Значний внесок у дослідження даного питання зробили: О. Хитра, Жень Фей, В.Александрова, М.Гроховатська, Н.Гнатюк та інші. На значну увагу заслуговують дослідження перспектив розвитку спільних підприємств зарубіжних вчених Р. Кейвза, Р. Лінча, П. Кіплінга, К. Фея, Л. Уелса та інших.

Спільне підприємництво – це діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності даної країни та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення [3, с. 165].

Досвід різних країн світу, зокрема Китаю, свідчить, що створення підприємств з використанням іноземних інвестицій, у тому числі і СП — ефективний шлях випуску високоякісної конкурентоспроможної продукції. Така ефективність забезпечується багатьма факторами:

– прямою зацікавленістю іноземного партнера у швидкому

освоєнні прогресивної технології, в її подальшому вдосконаленні;

- отриманням доступу до певних видів техніки, яку неможливо придбати за каналами ліцензійної торгівлі через існування обмежень;

- істотним підвищенням продуктивності праці (в середньому вдвічі);

- можливістю залучення прогресивної технології за каналами прямого інвестування, які не потребують додаткових витрат;

- сприятливими умовами для вдосконалення виробничої, галузевої та асортиментної структури;

- зростанням експортного потенціалу;

- встановленням тісних і тривалих відносин ділового співробітництва з іноземними партнерами;

- можливістю комплексного отримання ноу-хау;

- умовами для підвищення кваліфікації національних кадрів;

- урахуванням здатності приймаючої сторони сприймати нову техніку та технології;

- можливістю в межах ліцензійних угод, укладених додатково до договору при створенні СП, протягом 2—5 років освоїти самостійне виробництво імпоротної продукції.

Залучення і використання іноземних інвестицій шляхом створення спільних підприємств є одночасно і засобом виходу держави із самоізоляції, а також включення її до системи міжнародного розподілу праці. Іноземні інвестори зацікавлені у створенні СП [4, с.202].

Діяльність спільних підприємств в Україні була найбільш активною у перші роки становлення незалежної держави. За більш ніж десятирічний період розвитку спільних підприємств в українську економіку було залучено більше 2 млн. дол. США, з них 60% у спільні підприємства [3, с. 192]. У створення спільних підприємств в Україні інвестовано капіталу приблизно зі 40 країн світу. Чисельність спільних підприємств за участю інвестицій Нідерландів, США, Німеччини, Росії, Ліхтенштейну, Великої Британії, Кіпру становить близько 70% від їх загальної кількості. На початок 2010 р., порівняно з 1997 р., кількість спільних підприємств з 9901 зменшилася до 4954, тобто в 2 рази [5].

На сучасному етапі СП функціонують переважно у таких галузях, як внутрішня торгівля (22,4%), харчова промисловість (14,5%), машинобудування і металообробка (12,8%), чорна і кольорова металургія (5,0%), зовнішня торгівля (4,4%), транспорт і зв'язок (4,1%), легка промисловість (4,0%), хімічна промисловість (3,9%), будівництво (3,7%). Найбільша кількість СП зосереджена у м. Києві, Львівській, Одеській, Дніпропетровській, Закарпатській областях [1, с.250].

Результати розрахунку показників економічної ефективності засвідчили наявність великої кількості нерозв'язаних проблем у

діяльності спільних підприємств стосовно сфер, до яких вони відносяться. Усі виявлені проблеми надзвичайно тісно взаємопов'язані. Так, за відсутності необхідного ресурсного потенціалу неможливо розпочати виробництво, без маркетингових досліджень - правильно сформувати виробничу програму і стратегію збуту, а без належного управління неможливо досягти очікуваного рівня ефективності підприємства. Центральне місце у розглянутій сукупності проблем безперечно посідає питання фінансового забезпечення. Важливо не тільки отримати доступ до нових джерел фінансування, але й зуміти правильно розподілити кошти між різними напрямками діяльності, застосувавши певні критерії пріоритетності сфер.

На основі результатів дослідження розроблено ряд загальних рекомендацій стосовно раціоналізації підходів до організації функціонування СП:

1) доцільним для багатьох СП є запровадження стратегії диференційованого або концентрованого маркетингу, що дозволить сконцентрувати увагу на певній «ринковій ніші», відмовитись від менш прибуткових сегментів і зекономити кошти за рахунок зменшення масштабів ринкових досліджень;

2) враховуючи, що одночасно на великій кількості ринків з різномірною продукцією виступає незначна частка СП, доцільно в ряді випадків спростити складну матричну структуру управління маркетингом до товарної (якщо СП випускає великий асортимент продукції) або ринкової (якщо СП виступає на великій кількості географічно віддалених один від одного ринків) [2, с.462];

3) залучення нематеріальних засобів у якості внесків учасників (передусім іноземних) до статутного фонду СП; більш широке залучення трудового потенціалу зарубіжного партнера у межах СП [4, с.78];

4) з метою отримання нових джерел фінансування спільним підприємствам слід розглянути можливість диверсифікації діяльності - дослідити перспективи виходу у нові сфери з нижчим ступенем ризику і вищим рівнем прибутку;

5) для підвищення ефективності управлінських рішень СП слід більш широко вивчати та аналізувати світовий досвід (організація тренінгів, семінарів, стажувань тощо), удосконалити контроль за результатами діяльності СП (активніше залучати до процесу контролю іноземних засновників), що дозволить вчасно виявляти негативні тенденції та вживати заходи щодо попередження банкрутства [2, с.463].

Література

1. Череп А.В. Інвестознавство: навч. посіб. /А.В. Череп. – К.:Кондор,2006.-398с.
2. Савчук В.К., Кристальний О.В. Економічна теорія: навч. посіб. / В.О. Кристальний, В.К. Савчук, А.С. Музиченко. – К.: Центр учбової літератури,2009.-520с.
3. Торгова Л.В. Спільні підприємства в Україні: організаційно-економічний

механізм і ефективність функціонування: навч. посіб. / Л.В.Торгова, О.В.Хитра. - К.: ЛТД, 2005. – 160 с.

4. Александрова В.П., Гроховатська М.Я., Щедрина Т.І. Спільні підприємства як форма трансферу технологій // Вісник Національної академії наук України.-2001.№12.-С.6

5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Кожухар Ю.М., магістрант гр. ОА-11М
Кіровоградський національний технічний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ОПЛАТИ ПРАЦІ

Здійснення економічної реформи за умов переходу до ринкової економіки, реформування бухгалтерського обліку в Україні вимагають удосконалення організації аудиту оплати праці на підприємствах. Враховуючи складність соціально-економічних процесів, що відбуваються на мікрорівні, та їх вплив на макроекономічні показники, перегляду потребує система аудиту операцій з оплати праці. В ринкових умовах господарювання зростає потреба в удосконаленні методологічних та організаційних аспектів аудиту оплати праці в економіці України.

Аудит виконує соціальну функцію в процесі управління незалежно від суспільно-політичного устрою, в умовах якого функціонує суб'єкт господарювання, та є об'єктивною необхідністю у врегулюванні соціально-трудових відносин, шляхом активізації механізму трудових ресурсів, з одного боку, та правильного розподілу витрат на їх відтворення з іншого. Необхідність удосконалення методичних аспектів аудиту розрахунків з оплати праці виходить з негативної динаміки порушення цивільних та господарських справ за розрахунками з оплати праці в Україні за останні декілька років [1, с. 50–55].

Внутрішній контроль або аудит є однією із функцій управління господарською діяльністю підприємства. Одним із його вирішальних завдань є надання інформації про діяльність підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень, що можливе лише за раціональної його організації. Організовуючи систему внутрішнього контролю або аудиту на підприємстві необхідно дотримуватися системного підходу, що забезпечує його найбільшу результативність та, в свою чергу, визначає раціональність контрольної діяльності.

Ефективна організація внутрішнього контролю є одним із заходів, спрямованих на вдосконалення управління підприємством, яка забезпечує високий рівень виконання його завдань, чіткий порядок у його веденні.